

บทความวิจัย (Research Article)

การพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรม
ทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
The Development of activities to Reinforce Life-Skills
and Prevent Issues Related to Sexual Behavior
for Lower Secondary School Students
of the School under the Office of Basic Education Commission

วิรัช พานซ่าย^{1*} และสุขแก้ว คำสอน²

Wiruch Phansai^{1*}, and Sukkaew Comesorn²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาทักษะชีวิต เพื่อสร้างและพัฒนา เพื่อทดลองใช้ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ครู จำนวน 46 คน นักเรียน จำนวน 506 คน เครื่องมือในการวิจัย คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือความถี่และร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนา กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แหล่งข้อมูลคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาส

¹ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Doctor of Philosophy Program in Research and Development in Education, Faculty of Education,
Pibulsongkram Rajabhat University

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University

*Corresponding author; email: wiruchphansai@gmail.com

ทางการศึกษา กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาคือ ครู จำนวน 10 คน นักเรียน จำนวน 30 คน โรงเรียนบ้านหนองกุลา เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบทดสอบถูกผิด สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติการทดสอบค่าที่ ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา แหล่งข้อมูลคือ ครู โรงเรียนบ้านหนองกุลา จำนวน 10 คน นักเรียน จำนวน 30 คน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาภาพรวมมี ทักษะด้านการรับรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทักษะด้านการให้คุณค่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทักษะด้านการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์มี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

3. ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนมีทักษะชีวิตหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01

4. ความถูกต้อง ความเป็นประโยชน์ กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด และความคิดเห็นของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต พฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์

Abstract

This was a research and development research. The purposes of this research were 1) to study the state of life skill development in order to prevent sexual behavior problems among lower secondary school students for educational opportunity expansion of schools, 2) to create and develop activities to enhance life skills to prevent sexual behavior problems of lower secondary school students for educational opportunity expansion of schools, 3) to experiment activities to enhance life skills to prevent sexual behavior problems of lower secondary school students for educational opportunity expansion of schools, and 4) to evaluate activities approach to enhance life skills to prevent sexual behavior problems of lower secondary school students for educational opportunity expansion of schools. The samples are 5 schools of Educational opportunity Expansion under the Office of the basic educational commission, lower Northern provinces. The informants were 46 teachers and 506 students. The research instrument was a questionnaire. The statistics used in the research were mean ($\bar{x}$) and standard deviation (S.D.)

The results of research synthesis were as follows:

1. The development of life skills to prevent sexual behavior problems of lower secondary school students for educational opportunity expansion of schools and the total perception skills was at the moderate level. The value-added skills of the students were at a high level. The total practical skills were at a moderate level.

2. Activities to reinforce life-skills and prevent issues was the appropriateness of the orientation of life skill enhancement activities to prevent problems of sexual behavior in school age of the experts overall was at a high level. Accuracy of life skill project to prevent sexual behavior problems in school age was at the high level.

3. The experiments on an activity approach to reinforce life skill and prevent sexual behavior in school students after the experiment were significantly higher than before the experiment with statistically significant at .01

4. The level of accuracy, usefulness and satisfaction to organize life skill enhancement activities to prevent sexual behavior problems in school age based and satisfaction were at a high level.

Keywords: Activities to reinforce life skills, Sexual behavior

บทนำ

รายงานสถานการณ์และแนวโน้มของสังคมไทย ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 คุณภาพคนไทยทุกกลุ่มวัยยังมีปัญหา กลุ่มเด็กวัยเรียนมีปัญหาด้านความสามารถทางเชาว์ปัญญา (IQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ส่วนวัยรุ่นมีปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยปี 2557 เด็กวัยเรียนมี IQ เฉลี่ยที่ 93.1 ต่ำกว่าค่ากลางมาตรฐานสากล (IQ = 100) ขณะที่ EQ ปี 2554 มีคะแนนเฉลี่ย 45.12 เนื่องจากภาวะโภชนาการของแม่และเด็ก ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม การดูแลของครอบครัว ส่งผลต่อพฤติกรรมและทักษะการใช้ชีวิตที่ส่งผ่านไปสู่ช่วงวัยรุ่น โดยเฉพาะปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยและไม่มีความรู้ในเรื่องการคุมกำเนิด โดยมีการคลอดลูกจากวัยรุ่นหญิงอายุระหว่าง 15-19 ปี คิดเป็นอัตรา 47.9 รายต่อประชากรวัยเดียวกันพันคน ในปี 2557 และยังพบว่า ร้อยละ 12.8 คลอดลูกมากกว่า 1 คน หรือท้องซ้ำในขณะที่อายุยังไม่ถึง 20 ปี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559: 40)

จากสภาพของเด็กวัยรุ่นที่ได้กล่าวมา ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย เช่น ปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนสมรส ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาการขายบริการทางเพศของเด็กวัยรุ่น การสำส่อนทางเพศ ปัญหาโรคติดต่อทางเพศ เช่น เอดส์ ปัญหาการออกกลางคัน จากการศึกษาในระบบ ในปีการศึกษา 2557-2558 มีจำนวน 8814 คน ในจำนวนนี้เป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มากถึง 4090 คน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบนโยบายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

แจ้งโรงเรียนในสังกัดดำเนินการ ตามหนังสือ ที่ ศธ 04277 / ว 295 เรื่อง เร่งรัดการจัดการเรียนการสอน เพศศึกษาให้สถานศึกษาในทุกกระดับชั้นอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในปีการศึกษา 2560 ให้สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ศึกษารายละเอียดของพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 พร้อมทั้งศึกษาชุดเอกสารแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศศึกษาเพื่อรองรับการขับเคลื่อน การกิจตามพระราชบัญญัติให้สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาครู เพื่อให้สามารถสอนเพศศึกษาและให้คำปรึกษา ในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่นักเรียนกำชับให้สถานศึกษาจัดการศึกษาด้วย รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาการตั้งครรภ์เพื่อให้นักเรียนศึกษาต่อได้จนจบการศึกษาภาคบังคับ เป็นประเด็นที่หลายภาคส่วนออกมาเคลื่อนไหวและออกข้อเสนอในการช่วยเหลือมาโดยตลอด สถานศึกษาควร สอนเรื่องทัศนคติ วิธีชีวิต และฝึกทักษะที่สำคัญของทั้งผู้หญิงและผู้ชาย เช่น ในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ใครควรเป็นคนป้องกัน การไปซื้อถุงยางอนามัยจากร้านค้าไม่ใช่เรื่องน่าอาย แต่เป็นการสร้างความปลอดภัย ให้กับตัวเอง โดยเฉพาะเด็กผู้หญิงอย่าเอาความปลอดภัยของตัวเองไปฝากไว้ในมือของคนอื่นแม้จะเป็นคนรัก ก็ตาม ทั้งนี้ควรมีคาบเรียนที่แน่นอน และครูผู้สอนต้องมีทัศนคติที่เป็นบวก เปิดกว้างเรื่องเพศ พร้อมให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง” (ท้องไม่พร้อม ไม่กล้าบอกครู นสพ.มติชน รายงาน 22 พฤศจิกายน 2560)

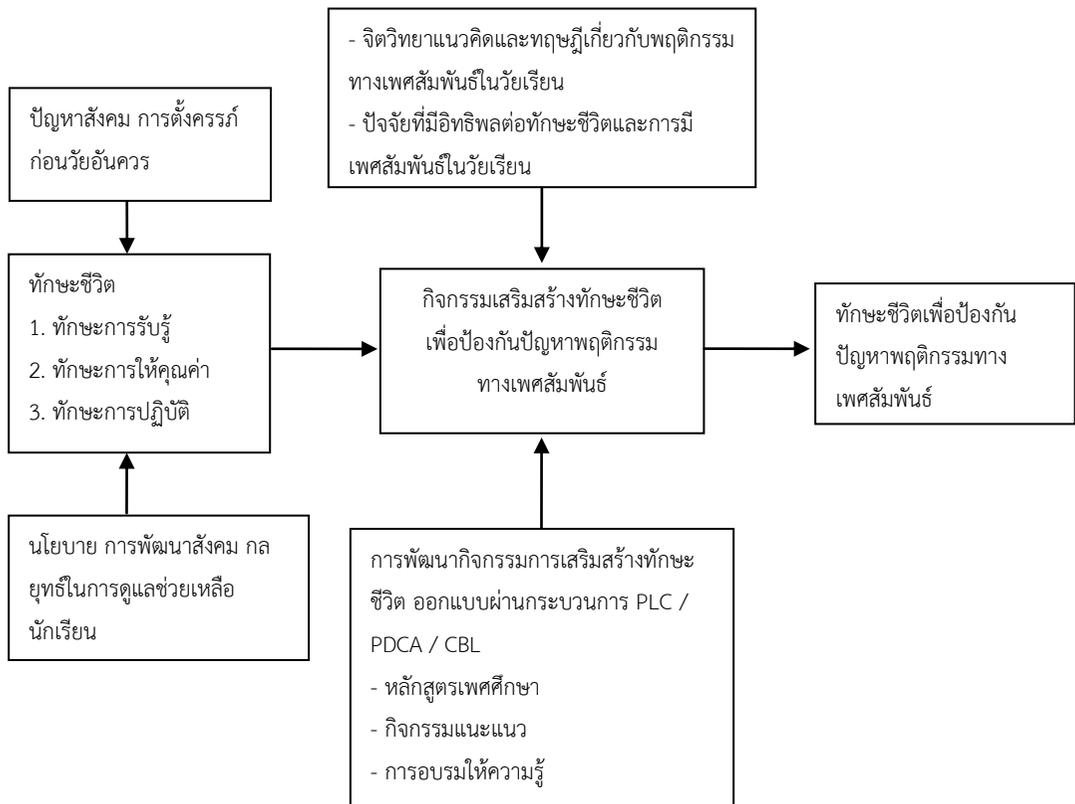
ความสำคัญของทักษะชีวิต (Life Skills) ความสำคัญแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีความล้ำสมัยของ เทคโนโลยี ส่งผลต่อความรวดเร็วในการรับข้อมูลและการสื่อสาร ทำให้สังคมที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรมตลอดจนความคิดและความเชื่อของคน ในสังคมจำเป็นต้องตั้งรับกับการมีวิถีชีวิตยุคใหม่อย่างมี วิจารณญาณ ด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากระลอก ได้ส่งผลกระทบต่อเด็กวัยเรียน ทั้งการดำเนินชีวิต ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง และความคาดหวังของผู้ปกครอง ประกอบกับการเผชิญกับสิ่งยั่วยุหรือตัวแบบที่ ไม่เหมาะสมต่าง ๆ รอบตัว ก่อให้เกิดปัญหาต่อเด็กและเยาวชนอย่างมาก ทั้งปัญหาด้านการปรับตัว ปัญหา ด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาความรุนแรง ปัญหาที่มาจากสิ่งยั่วยุ เช่น ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ เป็นต้นปัญหาเหล่านี้ถ้าไม่ได้รับการแก้ไข หรือเตรียมการปกป้องหรือสร้าง ภูมิคุ้มกันโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ไม่มีภูมิคุ้มกันทางสังคมและทักษะชีวิต ส่งผลให้เมื่อจบการศึกษา ขึ้นพื้นฐานแล้ว อาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์ จิตใจ และมักจะมีชีวิตขัดแย้ง ในชีวิตได้ง่าย ส่งผลต่อสังคมโดยรวม ซึ่งจะเป็นภาระในสังคมโรงเรียนและครูจึงมีความสำคัญต่อการสร้าง ภูมิคุ้มกัน หรือพัฒนาทักษะชีวิตในเด็กนักเรียน ทั้งนี้โดยการจัดกิจกรรมในโรงเรียนและการจัดกระบวนการ เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกัน ใช้ชีวิตอย่างมีสติ ตั้งรับต่อการก้าวรุกรุกทางสังคมได้ อย่างรู้เท่าทันผลร้ายของปัญหาที่ตามมาจากพฤติกรรมทางเพศของเด็กวัยรุ่นโดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นที่เกิดขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านอื่น ๆ อีกมากมายและกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งหวังให้นักเรียนมี คุณธรรมนำวิชาการ เป็นเด็กดี เพื่อเป็นศักดิ์ศรีของโรงเรียน ได้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และ ส่งเสริมทักษะอาชีพในการดำรงชีวิต เป็นภูมิคุ้มกันตนเองเพื่อรองรับการเปิดประตูสู่อาเซียน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนป้องกันปัญหาดังกล่าว รวมทั้งการพัฒนาเยาวชนต่อไปผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร ครูผู้สอน และหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องได้นำไปเป็นประโยชน์วางแผนเพื่อหามาตรการป้องกัน และแก้ไขเจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสังคมในการพัฒนาเยาวชนไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อสร้างและพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อทดลองใช้กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) มีวิธีดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 9 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก ตาก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ นครสวรรค์ อุทัยธานี กำแพงเพชร และพิจิตร ครูจำนวน 13,856 คน และนักเรียนจำนวน 59,645 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 73,501 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

นักเรียน จำนวน 506 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ระดับความเชื่อมั่น .05 และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multiple Random Sampling) ดังนี้

- 1) สุ่มจังหวัดโดยใช้วิธีการสุ่มจากโรงเรียนกลุ่มภาคเหนือตอนล่างมา 50% ได้มา 5 จังหวัด คือ อุตรดิตถ์ พิษณุโลก สุโขทัย ตาก และ เพชรบูรณ์
- 2) สุ่มอำเภอทั้ง 5 จังหวัด โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายจับฉลากอำเภอ ได้มาดังนี้ อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก อำเภอศรีมาศ จังหวัดสุโขทัย อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก และอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยสุ่มโรงเรียนจังหวัดละ 1 โรงเรียน รวม 5 โรงเรียน
- 3) สุ่มโรงเรียนขยายโอกาสในแต่ละอำเภอ อำเภอท่าปลา ได้โรงเรียนบ้านสี่เสียดบารุง อำเภอบางระกำ ได้โรงเรียนบ้านคลองเตย อำเภอศรีมาศ ได้โรงเรียนศรีศรีมาศวิทยา อำเภอเมืองตาก ได้โรงเรียนตากสินราชานุสรณ์ และอำเภอชนแดน ได้โรงเรียนบ้านเขาชะงอก ครู จำนวน 46 คน สุ่มจากผู้บริหารและครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ด้านตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษา คือ สภาพการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ทักษะการรับรู้ ทักษะการให้คุณค่า ทักษะการปฏิบัติ

เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยออกแบบสอบถามมี 2 ตอน คือ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียน เครื่องมือมี 2 ฉบับ เป็นของนักเรียน และของครู

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากิจกรรมในการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยสร้างและพัฒนากิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสโดยใช้กิจกรรมการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นฐานคิดในการยก่างกิจกรรมซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ใช้ข้อมูลผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 เป็นข้อมูลในการยก่างกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน
2. การสอบถามครู-นักเรียนที่จัดกิจกรรมการเสริมสร้างทักษะชีวิต เพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนที่เก็บตัวอย่างข้อมูลเด็กนักเรียน เป็นแนวการจัดกิจกรรม

3. ออกแบบกิจกรรมผ่านกระบวนการเรียนการสอน โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม สภาพการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียน เพื่อนำมาয়ร่างและกำหนดกิจกรรม และใช้หลักการเรียนรู้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวความคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาของ Bandura แนวคิดด้านการพัฒนาจิตพิสัยของ Bloom และแนวคิดทฤษฎีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านแหล่งข้อมูล ด้านแหล่งข้อมูลในกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผล การวิจัยและพัฒนา คุณลักษณะทักษะชีวิต และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยตรวจสอบกิจกรรมตามคู่มือการเรียนรู้

ด้านตัวแปร คุณภาพกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่เป็นนวัตกรรม ได้แก่ คู่มือกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหา พฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม และความ เป็นไปได้ ในการนำกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนไปใช้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัยถึงผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ผู้วิจัยจัดส่งเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยต่อผู้ทรงคุณวุฒิ และประสานงานขอความอนุเคราะห์นัดหมายเวลาในการส่งเครื่องมือวิจัยกลับคืน

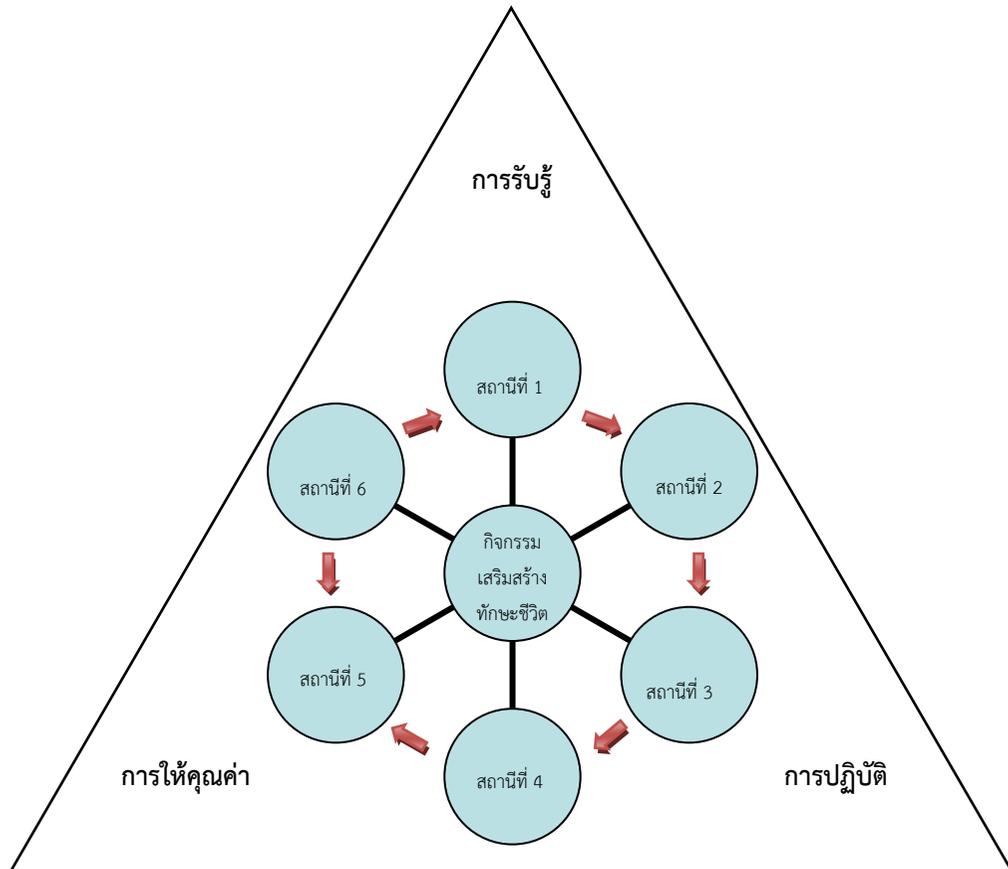
3. ผู้วิจัยรับเครื่องมือวิจัยกลับคืนด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมความและความเป็นไปได้ของกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กิจกรรมในการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ การสอนแบบสร้างสรรคเป็นฐาน (CBL) Creativity-based learning Model หลักของกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน จำนวน 6 สถานี ดังนี้ 1) การรับรู้เรื่องเพศศึกษา 2) ความรู้

เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด 3) วัฒนธรรม ประเพณีไทย 4) การป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์
5) การอยู่ร่วมกันอย่างมีสติ 6) เป้าหมายของชีวิตที่ตั้งไว้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพ 1 แผนภูมิแสดงกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์
ในวัยเรียนตามฐานคิดเชิงทฤษฎีและข้อค้นพบ

กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียน มีแนวทางที่หลากหลาย แต่ควรจะเน้นกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติจริง ซึ่งแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตจริง จนเกิดทักษะชีวิต เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลักการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ 1) แบ่งกลุ่มผู้เรียนกลุ่มละประมาณ 6-10 คน 2) ให้ค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหา 3) ผู้เรียนฝึกการวิเคราะห์และแก้ปัญหาฝึกความร่วมมือ 4) ผู้เรียนรับความรู้ใหม่จากการค้นคว้า 5) ผู้สอนลดบทบาทในการสอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ 6) ผู้เรียนนำเสนอแนวคิดและแนวทางในการแก้ปัญหา

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองกุลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่จัดการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครู จำนวน 10 คน และนักเรียน จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบประเมิน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการทดสอบค่าที่ (t-test)

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แหล่งข้อมูลในการวิจัยขั้นตอนนี้ คือ ครู จำนวน 10 คน นักเรียน 30 คน ที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความถูกต้อง ความมีประโยชน์ และความคิดเห็นกิจกรรมในการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นความถูกต้องความเป็นประโยชน์ และความพึงพอใจ เพื่อใช้ในการประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อลดปัญหาพฤติกรรมทางเพศ โดยถามความคิดเห็นของครู และนักเรียนมีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. สภาพการพัฒนากิจกรรมชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในภาพรวมมีระดับทักษะด้านการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$) ทักษะด้านการให้คุณค่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$) ทักษะด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$)

2. ความเหมาะสมของแนวการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของผู้ทรงคุณวุฒิ ในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.39$) ความเป็นไปได้ของกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$) ดังตาราง 1

ตาราง 1 ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนในภาพรวมทั้ง 6 สถานี

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเป็นไปได้
1. ความเป็นมาและความสำคัญ ของกิจกรรมในการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
2. ระยะเวลาของกิจกรรมของ การจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์	4.00	0.71	มาก	4.00	0.71	มาก
3. กิจกรรมสถานี่ทั้ง 6 สถานี่	4.52	0.55	มากที่สุด	4.58	0.45	มากที่สุด
4. กำหนดการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์	4.40	0.89	มาก	4.40	0.89	มาก
5. รูปเล่มคู่มือกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์	4.40	0.55	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
6. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์	4.60	0.89	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.39	0.59	มาก	4.50	0.62	มาก

3. ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 ดังตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบทักษะการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนจากการวัดก่อนเรียน-หลังเข้าร่วมกิจกรรม

การทดสอบ	n	$\bar{x}$	S.D.	t	sig
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	30	26.20	2.42	5.959**	.000
หลังเข้าร่วมกิจกรรม	30	28.20	1.77		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความถูกต้อง ความเป็นประโยชน์ กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของครู อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.90$) ดังตาราง 3

ตาราง 3 ระดับความเป็นประโยชน์ของกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเป็นประโยชน์
1. ให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ	5.00	.00	มากที่สุด
2. ให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด ซึ่งอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์อย่างไม่ตั้งใจ	4.70	.48	มากที่สุด
3. ให้นักเรียนรู้จักคุณค่าของวัฒนธรรม ประเพณีไทย ปกป้องการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน	4.80	.42	มากที่สุด
4. ให้นักเรียนรู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของสังคม	4.80	.42	มากที่สุด
5. ให้กำหนดการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์	5.00	.00	มากที่สุด
6. คู่มือกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์	5.00	.00	มากที่สุด
7. ให้นักเรียนรู้เป้าหมายของชีวิตที่ตั้งไว้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5.00	.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.90	.13	มากที่สุด

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$)

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างพบว่า ในภาพรวมทักษะด้านการรับรู้ของนักเรียนในความคิดเห็นการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนในเรื่องทักษะการรับรู้ ของนักเรียนอยู่ในระดับ ปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนได้ฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างมีสติ เช่นกิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือ-ยุวกาชาด สามารถเรียนรู้จากการปฏิบัติตามกฎกติกาข้อบังคับของสังคม และรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง รู้จักการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ของคนรัก ทักษะด้านการให้คุณค่าอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนรู้และมีความตระหนัก รู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า ไม่ควรปล่อยให้ตัวเองปล่อยใจไปตามสถานการณ์ชั่วขณะทางเพศ และทักษะด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนรู้จักหลีกเลี่ยงการอยู่กับคนต่างเพศสองต่อสองในที่ลับตาคน ซึ่งเป็นเหตุให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยที่เหมาะสมได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิสารัตน์ รอดปรุง (2553) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพล

ทางตรงต่อเจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ได้แก่ พฤติกรรมบริโภคนินยัม ปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง การเปิดรับสื่อ และความสัมพันธ์ในครอบครัว และปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อเจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ได้แก่ บรรยากาศในชั้นเรียนดังนั้นผู้เกี่ยวข้องควรดูแลเอาใจใส่ อบรมสั่งสอนเด็กให้รู้จักคิด เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความเชื่อและเจตคติเรื่องเพศในทางที่ถูกต้องเหมาะสม

2. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัชนิษฐา บัวชื่น และคณะ (2550) ได้ศึกษารูปแบบการเพิ่มทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นผลการสำรวจทักษะชีวิตด้านพุทธานุภาพพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องเพศศึกษาอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง ในด้านจิตพิสัยพบว่า ระดับเจตคติทางเพศ ภาพรวมอยู่ในระดับสูง และทักษะรวมทุกด้านส่วนใหญ่อยู่ระดับสูง

3. ในการดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการเรียนรู้ทั้ง 6 สถานี คือ สถานีการรับรู้เรื่องเพศศึกษา สถานีความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดป้องกันปัญหาทางเพศ สถานีวัฒนธรรม ประเพณีไทย สถานีการป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ สถานีการอยู่ร่วมกันอย่างมีสติ และ สถานีเป้าหมายของชีวิตที่ตั้งไว้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพบว่ามีเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก เป็นการจัดการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์และยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและดำเนินการเรียนสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับข้อเสนอของ วิริยะ ฤาชัยพาณิชย์ และ กมลรัตน์ ฉิมพาลี (2559) การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน Creativity-based learning Model รูปแบบการสอนนี้ได้ทำการวิจัยต่อยอดมาจาก problem-based learning PBL ซึ่งเป็นหนึ่งในแนวทางการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งใช้ได้ผลดีในหลายประเทศเป็นการสอนแบบ active learning คือการจัดการสอนให้ผู้เรียนตื่นตัวในการค้นคว้าแทนที่จะรอรับการบรรยายแบบเดิม และการพัฒนาทักษะชีวิตศตวรรษที่ 21 โรงเรียนและครูมีความสำคัญต่อการเตรียมพลเมืองไทยให้มีทักษะชีวิต เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ เริ่มจากองค์การอนามัยโลก (WHO) กล่าวว่ามืองค์ประกอบของการพัฒนาพฤติกรรมทักษะชีวิต 5 คู่ คือ ความคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ ความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น การสร้างสัมพันธ์ภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา การจัดการกับอารมณ์และความเครียด จากแนวคิดนี้ประเทศไทยได้นำมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยโดยได้เพิ่มองค์ประกอบทักษะชีวิตอีกคู่หนึ่ง คือ ความภูมิใจในตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม

4. ระดับความถูกต้องความเป็นประโยชน์ ในกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองกู่อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความเป็นประโยชน์อันดับแรก คือ นักเรียนรู้จักใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ออนไลน์ Facebook Line ได้คุ้มค่า อย่างมีสติ เกิดประโยชน์ และไม่หมกมุ่นแต่สิ่งกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากมีการกำหนดให้เรียนตามสถานีการเรียนรู้กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ใน

วัยเรียน ทำให้นักเรียนมีหลักการคิดที่ถูกต้อง มีสติ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ รัชนีฐิตา บัวชื่น และคณะ (2550: 12-13) เจตคติทางเพศ หมายถึง ความคิดความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ เจตคติเป็นแรงขับที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสถานการณ์หรือสิ่งเร้าซึ่งแสดงออกในรูปของ ความเชื่อ ท่าทางความคิดเห็น ในลักษณะ 3 ทางคือ เชิงนิมาน เชิงนิเสธ หรือเป็นกลาง การวัดเจตคติสามารถวัดได้โดยวิธีสังเกต โดยให้ตอบแบบสอบถาม หรือสัมภาษณ์ ดังนั้นความหมายของเจตคติทางเพศ คือ ความคิด ความรู้สึกของบุคคลต่อเรื่องเพศ ซึ่งจะเป็นแรงขับหรือแรงกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมทางเพศออกมา โดยทิศทางที่จะแสดงออกมาโดยในทางเชิงนิมาน เชิงนิเสธ หรือเป็นกลางนั้น ขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้ตั้งแต่วัยเด็กของแต่ละคน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติทางเพศของวัยรุ่นคือ เจตคติทางเพศของบิดามารดา ลักษณะการให้ความรู้จากครู ศาสนา วัฒนธรรมและประเพณีของสังคม ดังนั้นการดำเนินงานเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ควรคำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้เป็นสำคัญ

5. ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ ผลการวัดทักษะหลังร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนทักษะ ด้านการรับรู้ การให้คุณค่า และการปฏิบัติ สูงกว่าก่อนร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ศักดิ์นคร สีหอแก้ว (2557) ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานทักษะชีวิตนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีการปฏิบัติทักษะชีวิตอยู่ในระดับน้อย รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตมีลักษณะเป็นแบบแผนจำลอง ที่เป็นเอกสาร ประกอบด้วยคำชี้แจง หลักการแนวคิดทฤษฎี โครงสร้างเนื้อหา มาตรฐาน/ตัวชี้วัด หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล มีความสอดคล้องเชิงโครงสร้าง มีคุณภาพด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผลการทดลองใช้รูปแบบ การสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และผลการประเมินการทดลองใช้รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า นักเรียนมีทักษะชีวิตหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนหลังการทดลองกับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องควรจัดให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาทุกคนควรได้ร่วมกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนไปใช้ในการเสริมสร้างทักษะชีวิตต่อไป
2. ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน สูงขึ้นทุกกิจกรรมสถานี่เรีนรู้ ดังนั้นครูควรนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตให้นักเรียน
3. ครูควรศึกษา ทำความเข้าใจในหลักการ วิธีดำเนินการ การจัดกิจกรรมให้เข้าใจก่อนนำไปใช้และทำความเข้าใจวิธีการ ขั้นตอนกับนักเรียนในการเรียนรูปแบบใหม่ให้ชัดเจนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาพัฒนากิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียน ในลักษณะอื่น ๆ อย่างหลากหลาย โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านการปฏิบัติ
2. ควรมีการวิจัยที่ใช้หลักการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบการเรียนอย่างสร้างสรรค์ในการเรียนและปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในระดับชั้นอื่นตามความเหมาะสม
3. ควรมีการทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้คุณค่าการรักนวลสงวนตัวเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

เอกสารอ้างอิง

- นिसารัตน์ รอดปรุง. (2553). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อเจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- รัชนิษฐา บัวชื่น, สมหวัง ช้อนงาม, และสมัญญา บัวครั้น. (2550). การพัฒนารูปแบบการเพิ่มทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- วิริยะ ฤาชัยพานิช, และกมลรัตน์ ฉิมพาลี. (2559). ห้องเรียนแห่งอนาคตเปลี่ยนครูให้เป็นโค้ช!. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ศักดิ์นคร ศรีห่อแก้ว. (2557). รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.